

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola, Praha 10, Nad Přehradou 469

Nad Přehradou 469, 109 00 Praha 10 - Horní Měcholupy

Identifikátor školy: 600 041 263

Termín konání orientační inspekce: 14. – 17. května 2002

Čj.	019 179/02-5115
Signatura	oa0cv122

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Školu zřídil Místní úřad MČ Praha 15 v roce 1992. Její spádovou oblast tvoří území městské části Prahy 15. Příspěvkovou organizací s právní subjektivitou je od 1. ledna 1996. Vzdělávání probíhá na 1. stupni dle vzdělávacího programu Obecná škola čj. 12035/97-20, na 2. stupni dle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2. V letošním školním roce má škola 548 žáků ve 24 třídách. Tento počet nepřevyšuje její kapacitu stanovenou Rozhodnutím o zařazení do sítě škol a předškolních zařízení čj. 4201/99-ŠÚ. Škola sdružuje školní družinu s kapacitou 158 žáků.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení průběhu a výsledků vzdělávání i podmínek vzdělávání v základní škole v uvedených předmětech. V návaznosti na sledované vzdělávání hodnotila inspekce efektivnost využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu v roce 2001 vzhledem k účelu jejich poskytnutí.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk a literatura

Obsah učiva i časové dotace jsou ve všech ročnících v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Tematické plány respektují závazné osnovy a kontinuitu výuky mezi jednotlivými ročníky. Jsou většinou dosti stručné, ale pro přípravu výuky a pro kontrolu vedení školy vyhovují. Volitelný předmět cvičení z českého jazyka se orientuje na rozšíření a prohloubení učiva a na přípravu žáků k přijímacím zkouškám na střední školy. Plánování má velmi dobrou úroveň.

Vyučují čtyři učitelky, tři s odbornou a pedagogickou způsobilostí, jedna již dříve absolvovala zahraniční univerzitu v jiném oboru neučitelského směru (diplom není v České republice nostrifikován). Absence požadované odbornosti nemá zřetelný negativní vliv na kvalitu vyučování; dílčí rozdíly spočívají spíše v úrovni organizace vyučování a v efektivní komunikaci se žáky. Personální podmínky jsou velmi dobré.

Vyučuje se v kmenových třídách se střídou, výjimečně až strohou, nicméně esteticky podnětnou úpravou, na níž se v různé míře podílejí i žakovské práce a tematika vztahující se k jednotlivým předmětům. Kabinet českého jazyka obsahuje v postačujícím množství odbornou literaturu, příručky, slovníky, pomocné knihy, doplňkovou beletrii a pracovní sešity. Pro audio i videokazety, i pro starší funkční diapozitivy je v budově k dispozici potřebná didaktická technika. Učitelky žákům připravují pro výuku pracovní listy a další materiály. Žakovskou knihovnu dislokovanou v samostatné místnosti tvoří cca 1600 svazků především beletrie pro mládež. Má pravidelnou výpůjční dobu, řídí se výpůjčním řádem, příslušná dokumentace je správně vedena. Knihovní fond se doplňuje málo, úměrně finančním možnostem školy. Používané učebnice mají schvalovací doložku MŠMT. Materiální a psychohygienické podmínky jsou velmi dobré.

Sledované vyučování bylo vždy pečlivě připraveno. Výukové cíle byly přiměřené aktuálnímu stavu tříd, stanovený program umožňoval maximální využívání vyučovací doby. Převládalo, zejména v jazyku, frontální vyučování s převahou činnosti učitele, jen málo se uplatnily aktivizující kooperativní metody výuky. Jazykové vyučování se soustředilo na systematické procvičování mluvnice a pravopisu. Podrobně propracovanou strukturu (včetně záznamů na tabuli a v sešitech) měla i prezentace nového učiva. Výklad k tématu mluvnické skladby

využil řadu cvičení podporujících rozvoj logického myšlení a tvůrčích schopností dětí. Kromě učebnic žáci používali pomocné knihy, folie a pracovní texty.

Literární výchova vycházela spíše z informací o autorech (život, výčet tvorby). Žákovský referát byl v podstatě předčítáním odkudsi převzatého textu bez hlubšího porozumění; naopak velmi osvěžujícím bezprostředním dojmem působila odpověď referující žákyně na otázku, co ji zaujalo z vlastní četby (Vančurovo Rozmarné léto). Estetickému vyznění a celkovému dojmu z čteného uměleckého textu neprospěla fragmentace průběžným rozborem přímo při jeho četbě. Zajímavý a kreativní úkol pro dvojice žáků sepsat krátkou pohádku z jednoslabičných slov (podle vzoru pohádky Jana Wericha) se ukázal v daném časovém limitu obtížně uskutečnitelný. Zajímavost slohového tématu o českém slovosledu se přes dobrou přípravu a vynaložené úsilí nepodařilo využít poukazem na praktické uplatnění získávaných znalostí. Málo se akcentovaly mezipředmětové vztahy. Sledovaný výběr žakovských písemností měl celkově průměrnou úroveň. Kontrolní práce připravované a vyhodnocované vyučujícími jsou svým obsahem i rozsahem přiměřené. Časté domácí úkoly se kontrolují a opravují. Žáci jsou většinou příjemci informací, než aby je sami aktivně získávali. Organizace, metody a formy vyučování mají průměrnou úroveň.

Úvodní motivace se někdy omezila na pouhé oznámení programu, ale v průběhu vyučovacích hodin učitelky adresně, často a motivačně žáky hodnotily, a tím podpořily jejich aktivitu a pocit úspěšnosti. Výjimkou nebylo ani žakovské sebehodnocení, například při opravě samostatné práce. V četné klasifikaci zaznamenané v žakovských knížkách mírně převažuje hodnocení jazykové složky předmětu a písemných projevů. Větší část žáků přistupovala k vyučování vždy se zájmem, jedinci však zůstali zcela pasivní. Motivace a hodnocení jsou velmi dobré.

Pro sledované vyučování byla charakteristická klidná pracovní atmosféra. Velmi dobrá verbální i neverbální komunikace většiny učitelek, někdy i smysl pro humor, jim získávaly neformální respekt. Žáci až na výjimky akceptovali stanovená pravidla chování. Styl výuky s dominantní rolí učitele jim však nevytvářel optimální podmínky pro rozvíjení komunikačních dovedností a iniciativa vycházela především ze strany vyučujících. Žáci běžně komunikovali a reagovali na dané podněty. Méně jsou však zvyklí spolupracovat sami mezi sebou a vzájemně se hodnotit. V interakci a komunikace převažují pozitiva.

Kvalita vzdělávání v českém jazyku a literatuře je i přes konstatované jednotlivé problémy velmi dobrá.

Blok předmětů matematika v 6. - 9. ročníku, volitelný předmět cvičení z matematiky, chemie

Plánování předmětů respektuje osnovy zvoleného vzdělávacího programu. Týdenní dotace vyučovacích hodin jsou u všech tříd dodrženy. Učitelé zpracovali tematické plány, které jsou spíše formálním výtahem obsahových okruhů učebních osnov obou předmětů. Při plánování matematiky pedagogové dodržují střídání tematických celků algebry, aritmetiky a geometrie. Na výuku povinných předmětů navazují v tomto školním roce v 9. ročníku volitelné předměty cvičení z matematiky a praktika z chemie. Od listopadu probíhala pravidelná intenzivní příprava zájemců o středoškolské studium. Plánování chemie je komplexní, obsahuje zařazení laboratorních prací i exkurzí. Během školního roku mohou žáci navštěvovat bezplatné doučování organizované po vzájemné dohodě. Příprava pedagogů na sledovanou výuku byla zodpovědná, hodiny byly promyšlené, příklady měly vyučující připravené a předem propočítané. Plánování a příprava výuky jsou velmi dobré.

Chemii vyučují dva plně kvalifikovaní pedagogové, matematiku šest učitelů, všichni s příslušnou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Personální podmínky výuky jsou

vynikající.

Zvolené řady učebnic umožňují kontinuální výuku obou předmětů. Pro doplnění a zpestření učitelé připravují vlastní materiály a pomůcky. Vyučující chemie začleňují individuální samostatnou práci žáků s počítačovými programy. Výuka matematiky probíhá v kmenových třídách, při jejich výzdobě se uplatňují žakovské výtvary i květinová dekorace. Většina vyučovacích hodin chemie se realizuje v odborné pracovně nebo v laboratoři. Prostorné učebny jsou účelně uspořádané. Na velmi dobré úrovni je vybavení školy funkčními chemickými pomůckami, chemikáliemi pro demonstrační i žakovské experimenty a odbornými publikacemi. Kabinet matematiky má dostatečné množství pomůcek i odborné literatury. Materiální a psychohygienické podmínky výuky jsou v souhrnu nadprůměrné.

V úvodu sledované výuky proběhlo frontální procvičování, orientační opakování nebo klasifikační zkoušení. Náročnost otázek byla přiměřená znalostem a věku žáků, způsob formulace otázek je nutil aplikovat poznatky na obdobné situace. Vyučující využívali různé metody práce: společné či samostatné řešení úloh, řešení problémů, hledání alternativních možností, opakování formou vyhledávání výsledků z nabídnutých čísel. Pouze ojediněle bylo zařazeno skupinové vyučování. Výkladové části byly velmi různorodé: od klasického výkladu proloženého otázkami a doplněného v chemii zařazením videonahrávky s pokusy, demonstrační pomůcek nebo vyhledáváním údajů v učebnici, přes frontálně prováděné žakovské pokusy s vyvozováním závěrů. Pedagogové sledovali činnost žáků a kladli důraz na bezpečnost práce. Výklad učiva, při němž byly vhodně využity mezipředmětové vztahy, byl srozumitelný, odborně správný, odpovídající věku a schopnostem dětí. Logický sled učiva navazoval na předcházející znalosti. Zápisy do sešitů byly přiměřeně dlouhé, žáci se aktivně podíleli na jejich tvorbě. Procvičování učiva poskytovalo oboustrannou zpětnou vazbu, často byla zřetelná práce s chybou.

Hodina laboratorních prací byla velmi dobře promyšlena a připravena organizačně, materiálně i metodicky. Nácvik laboratorních dovedností navazoval na vědomosti získané v předchozích hodinách. Žáci byli v úvodu přesně informováni a pracovali se zaujetím podle pokynů. Na závěr vypracovali jednoduchý protokol a uklidili pomůcky.

Učitelé obou předmětů vedli žáky k zamýšlení se nad správností řešení. Při samostatné práci respektovali individuální pracovní tempo. Neuplatnění vnitřní diferenciacce dle individuálních schopností se však projevilo v některých třídách poklesem zájmu, ztrátou pozornosti a malou spoluúčastí dětí při výuce. Zadané domácí úkoly byly přiměřené rozsahem a vycházely z učiva probíraného v hodině. Organizace, formy a metody výuky mají nadprůměrnou úroveň.

K prvotní motivaci žáků sloužil obvykle zřetelně formulovaný cíl hodiny. Pedagogové v různé míře žáky pozitivně hodnotili: získáním kreditu (malá jednička, body) za úspěšné splnění úkolu. Negativním prvkem je absence sebehodnocení žáků. Závěrečné zhodnocení práce v hodině často chybělo. Klasifikace písemných prací byla přiměřená, chyby byly zřetelně vyznačeny. Vyučující prováděli slovní analýzu výsledků. Četnost klasifikace zaznamenaná v žakovských knížkách odpovídala průběhu školního roku, negativem je převaha klasifikace písemných projevů.

Učitelé podněcují zájem dětí o předmět jejich účastí v matematických i chemických soutěžích. V matematické olympiádě obsadili dva žáci 1. a 2. místo v obvodním kole, v chemické olympiádě obsadil žák v obvodním kole 10. místo (1. místo mezi základními školami). Motivace a hodnocení jsou v souhrnu velmi dobré.

Učitelé přistupovali k žákům partnersky a vstřícně. Vhodně používali neverbální komunikaci. Styl vyučování však nevytvářel dostatečné podmínky pro rozvíjení komunikativních dovedností dětí. Žáci měli málo prostoru pro spolupráci, diskusi, obhajobu názorů i výsledků splněného

úkolu. Nedostatkem bylo tolerování jejich jednoslovných odpovědí i skutečnost, že při řešení příkladů na tabuli většinou mlčky psali. Děti, přiměřeně věku, bez problémů rozuměly a užívaly odbornou terminologii. Výuka probíhala v pěkné pracovní atmosféře. Byla ovlivněna příjemným vystupováním učitelů a jejich velmi hezkým vztahem k žákům. Interakce a komunikace je v souhrnu nadprůměrná.

Kvalita vzdělávání v uvedeném bloku předmětů má velmi dobrou úroveň.

Přírodopis a pěstitelství

Výuka je plánována a organizována v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Učebním plánem požadovaná minimální šestihodinová dotace přírodopisu je navýšena o dvě hodiny. Tematický celek pěstitelství, zařazený v šestém až osmém ročníku v předmětu praktické činnosti, navazuje na osnovy botaniky a zoologie (tj. předmět přírodopis). Vypracované tematické plány učiva navazují na ucelenou řadu zvolených učebnic. Neuvádějí sice žákovské laboratorní činnosti, exkurze a témata o chování obyvatelstva za mimořádných situací, ale vyučující je prokazatelně realizují. Dokazují to zápisy v třídních knihách a žákovských sešitech. Plány pro výuku pěstitelství vycházejí z osnov předmětu, materiálně-technických podmínek školy a jsou přizpůsobeny i vegetačním termínům. Rozšiřují a doplňují učivo přírodních věd, zejména botaniky v oblasti tvorby dovedností a praktického využití. Jsou doplněny podrobným ročním osevňovacím plánem pozemku. Žáci školy se úspěšně účastní celopražské zahradnické soutěže. Plánování přírodopisu je velmi dobré, plánování pěstitelství je vynikající.

Výuku zajišťují dvě pedagožky s odbornou a pedagogickou způsobilostí dle platné legislativy. Kromě pracovních přírodopisu se však vyučuje převážně v dalších kmenových třídách uzpůsobených spíše univerzální výuce, které nejsou vybaveny audiovizuální technikou. Při zařazení videofilmu do výuky se žáci stěhují na část hodiny do společenské místnosti. Vyučující musí přenášet pomůcky z kabinetu nebo z přípravné do tříd. Tyto místnosti jsou prostorovým zázemím předmětu, pomůcky jsou v nich přehledně uloženy. Běžných pomůcek, např. obrazů, přírodnin, mikroskopů, odborných publikací, videonahrávek je dostatek, chybí ale moderní technika a počítačové programy. Vyučování pěstitelství je zajištěno nadstandardním způsobem, protože škola má ve svém areálu pozemek se záhony a dřevinami a celoročně vytápěný skleník. Pro výuku je dostatek pomůcek, rostlinný materiál pochází většinou z vlastních zdrojů. Vnitřní prostředí skleníku, školní pozemek i celý areál jsou ve vzorném stavu, který je výsledkem velké celoroční péče. Personální podmínky jsou vynikající, prostorové a materiální podmínky v přírodopise průměrné, v pěstitelství mimořádné. Celkově jsou podmínky výuky velmi dobré.

Učitelky měly sledované vyučování dobře připravené s promyšleným výběrem metod a pomůcek. Užívaly klasické vyučovací metody a formy práce zaměřené na opakování a na vytváření žákovských znalostí i dovedností spojených s pozorováním a odvozováním souvislostí. Převažovalo orientační opakování a zkoušení jednotlivců bez aktivní účasti dalších žáků třídy. Učitelky se někdy spokojily s jednoslovnými odpověďmi, žáci se často nevyjadřovali souvisle. Náročnost otázek byla přiměřená úrovni dětí. Při seznamování s novým učivem převažoval řízený rozhovor spojený se zápisem do sešitů, v jedné hodině s videonahrávkou, kterou vyučující vhodně a motivačně komentovala. Výklad byl vždy srozumitelný, odborně správný, odpovídal věku a schopnostem dětí. Logický sled učiva navazoval na předcházející znalosti. Kromě učebnice byly využívány modely a obrazy. Procvičovací části hodin byly ožívovány zařazením aktuálních problémů souvisejících s probíranou tematikou. Zápisy do žákovských sešitů byly přiměřeně dlouhé, jejich úprava měla dobrou úroveň. Při výuce pěstitelství zaměřovala učitelka vyučování v souladu se specifickým

cílem předmětu na tvorbu praktických dovedností podložených teoretickými znalostmi. Užívání pomůcek probíhalo při zachování bezpečnostních pravidel. Organizace, metody a formy výuky jsou velmi dobré.

Učitelky žáky dobře motivovaly správným vysvětlením, výběrem zajímavých činností, zařazenými referáty a upozorňováním na ekologické souvislosti. Průběžné hodnocení mělo motivační charakter. Hodnotící závěr hodiny byl někdy spojen s klasifikací. Četnost známek v žákovských knížkách odpovídá termínu inspekce. Jen v jedné hodině se objevilo vzájemné hodnocení žáků. Sebehodnocení žáků inspekce ve sledovaných hodinách nezaznamenala. Motivace a hodnocení jsou nadprůměrné.

Výuka probíhala v příjemné atmosféře. Vyučující měly k žákům pěkný vztah, který byl zřejmý ze způsobu vzájemné komunikace. V hodinách ale nedocházelo k vzájemné komunikaci mezi žáky, zvolené metody práce k tomu nedávaly příležitost. Interakce a komunikace je velmi dobrá.

Kvalita výuky přírodopisu a pěstitelství má velmi dobrou úroveň.

Dějepis, občanská výchova

Obsah učiva i časové dotace jsou ve všech ročnících v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Tematické plány respektují závazné osnovy a kontinuitu výuky mezi jednotlivými ročníky. Jsou většinou dosti stručné a mají různou úroveň, ale pro přípravu výuky a pro kontrolu vedení školy vyhovují. Témata vyučovacích hodin dějepisu se převážně shodují s názvy celků v používaných učebnicích. Plánování má velmi dobrou úroveň.

Ze dvou učitelek dějepisu jedna nemá požadovanou vysokoškolskou kvalifikaci, druhá (učí též občanskou výchovu) již dříve absolvovala zahraniční univerzitu v jiném oboru nečitelského směru (diplom není v České republice nostrifikován). Další dvě vyučující občanské výchovy mají odbornou a pedagogickou způsobilost. Absence požadované odbornosti zčásti, nicméně velmi zřetelně, ovlivnila kvalitu sledované výuky; další dílčí difference působí rozdílná pedagogická zkušenost, volba a realizace vyučovacích metod a schopnost komunikovat se žáky, zejména ve vyšších ročnících. Personální podmínky jsou celkově průměrné.

Vyučuje se v kmenových třídách se střídou, výjimečně až strohou, nicméně esteticky podnětnou úpravou, na níž se v různé míře podílejí i žákovské práce. V době inspekce byly vzorně čisté. Kabinet společenských věd obsahuje v potřebném množství novější historické mapy a nástěnné výukové tabule, dějepisné atlasy, pracovní sešity a odbornou literaturu. Pro audio i videokazety, i pro starší funkční diapozitivy je v budově k dispozici potřebná didaktická technika. Učitelky žákům připravují pro výuku pracovní listy a další materiály. Používané učebnice mají schvalovací doložku MŠMT. Materiální a psychohygienické podmínky jsou velmi dobré.

Sledované vyučování bylo pečlivě připraveno, včetně zápisů na tabuli, dějepisných atlasů a map. V obou předmětech byla velmi účinnou metoda heuristického rozhovoru kombinovaná se stručným výkladem a podporovaná průběžnou pozitivní motivací a hodnocením. Práce ve skupinách se však spíše orientovala na prověřování znalostí, nikoli na řešení problému; informace získávané z učebnice žáci spíše doslova dlouze opisovali než vypisovali. Jen sporadicky se využívaly alternativní zdroje informací a mezipředmětové vztahy. Učitelčin komentář k textu učebnice vymezoval, co se žáci učit nemají, nikoli podstatné učivo. Některé historické pojmy byly interpretovány neúplně a nepřesně. Práce s historickým atlasem spočívala pouze ve vyhledávání údajů (např. místa konání filmových a hudebních festivalů, aniž se o těchto festivalech žáci dozvěděli ještě něco dalšího). Organizace, metody a formy vyučování mají průměrnou úroveň.

Úvodní motivaci většinou nahrazovalo oznámení programu hodiny, jen v části výuky se objevilo průběžné motivační hodnocení spojené s pochvalou a stimulující aktivitu dětí. Mnohdy suše faktografický výklad ani řízený rozhovor nevzbuzovaly přílišný zájem, vyučování poskytovalo málo podnětů k diskusi a vyjádření vlastního názoru. Problematický účinek měla negativní motivace, nadbytečné kárání. V četné klasifikaci zaznamenané v žákovských knížkách je značné procento hodnocení písemných projevů (zejména dějepis). Motivace a hodnocení jsou průměrné.

Atmosféra ve sledovaném vyučování byla rozdílná: Příznivé prostředí navozovaly učitelky vstřícností a vřidností. Ve vyšších ročnících se však někdy nepodařilo vytvořit atmosféru důvěry a spolupráce, převládla lhostejnost a nezájem. Někteří žáci nerespektovali dohodnutá pravidla chování, a tak negativně ovlivňovali průběh vyučování, zejména když se učitelce nezdařilo situaci úspěšně zvládnout. Charakter vyučování většinou nepodporoval rozvoj komunikačních dovedností dětí. Interakce a komunikace jsou průměrné.

Kvalita vyučování dějepisu a občanské výchovy je průměrná.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Plánování a příprava učiva jsou ve všech sledovaných oblastech v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Časové dotace jednotlivých předmětů korespondují s učebními plány. Plánování a příprava na výuku mají velmi dobrou úroveň.

Personální podmínky pro výuku jsou vynikající v chemii, matematice, přírodopisu a pěstitelství, velmi dobré v českém jazyce a v občanské výchově, podprůměrné v dějepisu.

Prostorové zázemí je přiměřené, vynikající jsou materiální i prostorové podmínky pro výuku pěstitelství. Pro výuku ostatních předmětů jsou celkově podmínky výuky velmi dobré.

Převládají tradiční metody a formy práce. Přesto je pojetí výuky převážně orientované na aktivní činnost žáka. Zvolené metody práce však nedávaly příležitost k vzájemné komunikaci mezi dětmi. I přes jednotlivé nedostatky jsou organizace, formy a metody výuky nadprůměrné.

Motivace často spočívá pouze v prezentaci učiva. Hodnocení je vedeno snahou objektivně posoudit výkon žáka, klasifikace je vždy odůvodněná, v některých předmětech převažuje klasifikace písemného projevu dětí. I přes uvedené dílčí nedostatky v motivaci a hodnocení převažují pozitiva.

Kvalita komunikace vyplývá z výše popsaného stylu vyučování a má vyšší úroveň ve třídách, kde se učitelům daří přistupovat k žákům partnersky. Vzájemné komunikaci žáků není věnována dostatečná pozornost. Komunikace a interakce má v souhrnu nadprůměrnou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledované oblasti jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Určujícím dokumentem pro plánování a organizaci činnosti ve školním roce je tzv. zahajovací zpráva, s níž ředitelka školy seznamuje pedagogický sbor v úvodní pedagogické radě a s jejímiž hlavními body se při prvních třídních schůzkách seznamují i rodiče. Jistou nevýhodou je ovšem skutečnost, že materiál existuje v jediném rukopisném exempláři a není trvale k dispozici např. ve školní sborovně. Ze zahajovací zprávy vycházejí podrobně zpracované týdenní plány činnosti, které stanoví konkrétní úkoly, termíny i zodpovědnost za provedení. Jejich realizace se kontinuálně vyhodnocuje zejména v pedagogické radě a při provozních poradách. Určitým problémem je značná stručnost, a tedy i menší informační hodnota jejich záznamů pro nezavázaného čtenáře. Svou činnost plánují i metodické orgány školy. Plánování výuky ve školním roce je v kompetenci metodických orgánů nebo jednotlivých učitelů. Roční tematické plány mají rozdílnou úroveň zpracování, nicméně vyhovují pro potřeby výuky i pro kontrolu vedení školy. Sledované vyučování bylo zcela v souladu s platnými učebními osnovami.

Škola nabízí žákům 7. – 9. ročníku výběr z dvanácti volitelných předmětů. Všem dětem je určena široká nabídka zájmových činností a mimoškolních aktivit. Rozsáhlý sportovní areál slouží celoročně škole i veřejnosti. Bezbariérový přístup do školní budovy umožňuje integraci žáků s těžším zdravotním postižením.

Realizovaná koncepce školy odpovídá požadavkům a potřebám přilehlé lokality, funkční plánování má velmi dobrou úroveň.

Organizování

Ředitelka školy vytvořila promyšlenou a stabilizovanou organizační strukturu. Obě její zástupkyně mají přesně vymezeny kompetence, pracovní náplň mají určenu i ostatní zaměstnanci. Organizační řád zahrnuje všechny oblasti života školy a jeho součástí jsou další interní dokumenty (řád školy, pracovní náplně, kritéria osobního ohodnocení, pracovní řád). Ve vnitřním řádu školy nejsou výslovně zmíněna práva žáků. Záznamy z jednání pedagogické rady se zabývají především organizačními záležitostmi, výsledky výchovy a vzdělávání žáků. Zápisy jsou přehledné, funkční, ale není v nich soustavná a plánovaná sebeevaluace. Nástrojem operativního řízení jsou týdenní porady užšího vedení, pravidelné provozní porady a týdenní plány. Metodická sdružení a předmětové komise rozpracovávají problematiku související s příslušnými oblastmi vzdělávání: tematické plány, vzorové prověrky, výběr učebnic, pomůcek, soutěží a exkurzí. Funkční delegování určitých dílčích pravomocí a zodpovědností není zatím rozsáhlé a převážnou většinu koncepčních, organizačních a kontrolních povinností vykonává vedení školy.

Kontrolovaná povinná pedagogická dokumentace je vedena v souladu s platnou legislativou. V třídních knihách se někdy objevují zápisy s malou vypovídací hodnotou. V četné klasifikaci zaznamenané v žákovských knížkách mírně převažuje hodnocení psaných projevů, někde chybí hodnocení z předmětů s výchovným zaměřením. Výroční zpráva byla vypracována dle platné legislativy.

Žákovský parlament zprostředkuje optimálnější komunikaci mezi žáky a učiteli, připravuje příspěvky do školního časopisu Školáček, podílí se na organizaci soutěží a sběru surovin. K řešení podnětů nebo individuálních problémů žáků slouží schránky důvěry. S vedením školy

úzce spolupracuje Spolek přátel, v němž jsou zastoupeni rodiče žáků všech tříd. Někteří z nich se aktivně účastní mimoškolních činností. Školní aktivity podporuje i rada školy.

Ředitelka podává informace v souladu se zákonem a vede požadovanou evidenci. Informační systém školy využívá standardních mechanismů, je účinný a pružný směrem k zaměstnancům školy, k rodičům i k žákům. Škola organizuje Dny otevřených dveří, prezentuje se na veřejnosti v regionálním zpravodaji Hlasatel MČ Prahy 15, v informačním bulletinu vydávaném na začátku školního roku i na webových stránkách školy. O řadě aktivit vypovídá školní kronika. V tomto školní roce je připraveno 13 mimoškolních akcí (např. vítání jara ve skleníku, Den slabikáře, dětský karneval, Den dětí apod.). Tyto akce letos vyvrcholí uspořádáním oslavy k 10. výročí založení školy.

Organizování je na velmi dobré úrovni.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení školy vytváří příznivé pracovní podmínky pro všechny pracovníky. Uplatňuje vůči pedagogickému sboru demokratický styl řízení. Výchovně-vzdělávací proces je jako celek funkční, pružný a účinný. Vedení přikládá velký význam dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků, dle finančních možností jim je umožňuje. Učitelé si prohlubují zejména odborné znalosti, méně se věnují moderním vyučovacím metodám. Cenná je vzájemná spolupráce vyučujících. Začínajícím pedagogům pomáhají zkušení učitelé, zejména předsedové předmětových komisí. Vedení s nově příchozími učiteli konzultuje jejich problémy, hodnotí úspěchy, společně hledají řešení případných nezdarů. Věnují jim zvýšenou pozornost častějšími hospitacemi.

Propracovaná soustava kritérií pro přiznávání nenárokových složek platu je všem zaměstnancům známá a prakticky se uplatňuje. Podklady získává vedení školy pravidelným hodnocením pracovníků. Ředitelka maximálně využívá pro motivování pracovníků pochvalu a poděkování za odvedenou práci. Na konci školního roku píše všem pracovníkům osobní děkovné dopisy, kde vyzdvihuje úspěchy v jejich práci.

Vedení a motivování pracovníků je příkladné.

Kontrolní mechanismy

Vedení školy průběžně realizuje roční plán kontrolní činnosti. Z četné hospitační činnosti pořizují ředitelka školy i obě její zástupkyně podpurnou dokumentaci. Výjimkou nejsou ani vzájemné hospitace mezi učiteli, související zejména s péčí o nově příchozí a méně zkušené kolegy. V některých případech se však neprojevily optimální výsledky této podpory v žádoucí kvalitě vyučování.

K sebeevaluaci školy slouží kontrolní písemní práce zadávané a vyhodnocované jednotlivými učiteli i metodickými orgány. Ředitelka má vypracovaný systém zjišťování výsledků vzdělávání. Pravidelně zadává ředitelské prověrky v českém jazyce a matematice ve 4., 5., 9. ročníku a při výskytu problémů. Tyto ročníky jsou vybrány zcela záměrně. Ve 4. ročníku je cílem autoevaluace zmapování, zda žáci zvládají a dokáží se orientovat v dosavadním učivu, v 5. ročníku je cílem zjištění, jak jsou připraveni na přechod z 1. na 2. stupeň. Výstupem ředitelských prověrek v 9. ročníku je zmapování úrovně znalostí vycházejících žáků.

Výsledné analýzy závěrů hospitací, kontrol a prověrek projednává jednotlivě, v metodických orgánech, při provozních poradách a v pedagogické radě. Sledovaná dokumentace však obsahuje k tomuto tématu pouze velmi stručné zmínky, aniž by refletovala konkrétnější výsledky a závěry.

K srovnání úspěšnosti školy v rámci regionu slouží odborné soutěže, kterých se žáci často zúčastňují. Úspěšně se prosazují na obvodní, z části i na regionální úrovni. Podrobnější výčet obsahuje výroční zpráva školy.

Kontrolní mechanismy jsou přes některé dílčí problémy efektivní a mají velmi dobrou úroveň.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Plánování je systematické, jeho součástí je reálná koncepce školy. Plány jsou analyzovány a průběžně hodnoceny. Zvolený vzdělávací program škola realizuje. Nabízí i značný počet školních a mimoškolních aktivit.

Řízení školy je funkčně strukturováno, kompetence a poradní orgány jsou stanoveny, metodické a předmětové komise plní velmi dobře svoji funkci. Organizační uspořádání, prezentace školy, spolupráce s rodiči a sociálními partnery, spolupráce s Přírodovědeckou fakultou Univerzity Karlovy, s Pedagogickým centrem jsou na vysoké úrovni.

Vedení školy uplatňuje demokratický styl řízení, vede zaměstnance k osobní odpovědnosti a tvůrčí práci. Ředitelka maximálně využívá pro motivování pracovníků pochvalu a poděkování za odvedenou práci. Systém, rozsah a efektivnost vedení a motivování jsou promyšlené a účinné.

Účinnost kontrolních mechanismů je v zásadě funkční. Vedení má propracovaný systém zjišťování úrovně výsledků vzdělávání a pravidelně jej uplatňuje. Závěry a následná opatření nejsou v povinné ani fakultativní dokumentaci školy doloženy.

Podmínky vzdělávání jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM
--

Hodnocení efektivnosti čerpání NIV

Kontrola byla zaměřena na posouzení, zda přidělené finanční prostředky byly v roce 2001 vynaloženy účelně a v souladu s účelem jejich poskytnutí.

Celkový závazný ukazatel stanovený po rozpočtovém řízení II ze dne 29. listopadu 2001 byl ve škole dodržen.

Většina finančních prostředků byla využita na mzdy a na odvody zdravotního i sociálního pojištění a přiděly do fondu kulturních a sociálních potřeb (dále FKSP). Finanční prostředky byly použity i na ostatní platby za provedenou práci a jiné neinvestiční přímé náklady.

Hospodaření školy skončilo ve sledovaném období kladným hospodářským výsledkem.

Hodnocení efektivnosti čerpání mzdových prostředků

Závazné ukazatele mzdové regulace tzn. limit počtu zaměstnanců a limit prostředků na platy byly dodrženy. Limit ostatních plateb za provedenou práci byl nepatrně o minimální částku

překročen.

Výkaz Škol (MŠMT) P 1-04 o pracovnících a mzdových prostředcích byl řádně vyplněn a uvedené počty souhlasí s účetní evidencí.

Škola má zpracován Vnitřní platový předpis, ve kterém jsou podrobně stanovena kritéria pro přidělení osobního příplatku a mimořádných odměn zaměstnancům školy.

Personální agendu vede ekonomka školy, každý zaměstnanec má svůj osobní spis uložen v samostatných deskách. Při namátkové kontrole personální dokumentace chyběly ve 2 případech doklady o vzdělání a v jednom případě pracovní smlouva. Tyto nedostatky byly během trvání inspekce odstraněny.

Ve škole byl určen předběžný rozpočet FKSP na rok 2001, v němž byly stanoveny předpokládané příjmy a výdaje z tohoto fondu. Při kontrole jeho výdajů lze konstatovat čerpání prostředků v souladu se zákonnými normami.

Hodnocení efektivity čerpání ONIV

Ostatní přímé neinvestiční výdaje byly použity na zákonné odvody, k nákupu učebnic, učebních pomůcek a k úhradě dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. V jeho rámci absolvovali učitelé odborné semináře a jazykové kurzy. Při kontrole prostředků na vzdělávání pedagogů v roce 2001 bylo zjištěno chybné zaúčtování jednoho údaje mezi položky na vzdělávání a naopak částka za absolvování jazykového kurzu nebyla mezi tyto prostředky zařazena. Po dohodě s ředitelkou a ekonomkou bude provedena dodatečná oprava v letošním roce.

Učebnice byly v průběhu roku 2001 nakupovány rovnoměrně pro všechny předměty (český jazyk a literaturu, občanskou výchovu, přírodopis, dějepis, chemii, fyziku, zeměpis a matematiku). Pro potřeby školní družiny byly zakoupeny stolní hry, pro tělesnou výchovu dresy, hokejky a kriketové a softbalové míčky.

Hodnocení efektivity čerpání účelových prostředků

V roce 2001 obdržela škola účelově vázané prostředky na vzdělávání pedagogů, které byly zcela vyčerpány.

Hodnocení výroční zprávy o hospodaření školy

Výroční zpráva za školní rok 2000/2001 zahrnující hospodaření školy v kalendářním roce 2001 má s příloženými tabulkami dobrou vypovídající hodnotu. Byla vypracována dle platné legislativy.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu byly v roce 2001 využity účelně, hospodárně a v souladu s účelem jejich poskytnutí.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Skleník ZŠ Nad Přehradou

Skleník, který je nedílnou součástí školy, je rozdělen na část pracovní, kde probíhá výuka a konkrétní práce žáků s rostlinným materiálem a část studijní, v níž se děti učí poznávat zcela běžné i exotické květiny. Od roku 1996 je skleník vybaven kultivačním zařízením, umožňuje celoroční provoz a pěstování okrasných i užitkových rostlin. Jednou z největších předností je automatické zavlažování kultivačního žlabu. Jeho výhodou je možnost pěstovat vedle sebe řadu zcela odlišných rostlin. Jejich skladba je rozmanitá, poskytuje pro žáky zdroj poznání, vytváří estetické prostředí, jenž je vychovává a zušlechťuje.

Pod kultivačním zařízením je po celé délce záhon, kde jsou stínomilné rostliny. Skleníkový prostor je dále rozčleněn na menší plochy. Jsou zde osázeny různé druhy doubků, jejichž výška je až 2 metry, na dalších záhoncích jsou tropické a subtropické rostliny (př. ananasovník, banánovník, kávovník, kokosovník, citroník aj.). Na konci skelníku je jezírko, které je obklopeno volně rostoucími rostlinami (např. ledviník, šachor, begonie, ibišek atd.).

Výsledky své tvořivé práce škola dává k dispozici ostatním vzdělávacím institucím, pořádá exkurze pro učitele i žáky. Spolupracuje s Pedagogickým centrem a s rodičovskou veřejností. Praxi zde vykonávají studenti Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina Městské části Praha 15 ze dne 30. června 1995
- Rozhodnutím o zařazení do sítě škol a předškolních zařízení čj. 4201/99-ŠÚ
- Protokol o provedení změny čj. Sine/2000 ze dne 24. srpna 2000
- Jmenovací dekrety ředitelky ze dne 30. ledna 1992 a čj. 2134/98-ORO ze dne 24. června 1998
- Organizační řád školy
- Povinná dokumentace škol podle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol, ve znění pozdějších předpisů, vztahující se k hodnocení činnosti školy: Třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy žáků vztahující se ke školním rokům 2001/2002, záznamy z jednání pedagogické rady za školní roky 2000/2001 a 2001/2002
- Vybrané žákovské knížky, sešity a další práce žáků
- Fakultativní dokumentace vedení školy a jednotlivých učitelů: Dlouhodobé cíle školy a koncepce jejího dalšího rozvoje, Zahajovací zpráva ve školním roce 2001/2002, Plán hospitační a kontrolní činnosti pro školní rok 2001/2002, tematické plány, záznamy z hospitačí
- Podkladová inspekční dokumentace, Dotazník pro ředitele před inspekci, Hospitační záznamy ČŠI
- Závazné ukazatele rozpočtu po II. rozpočtovém řízení na rok 2001 ze dne 29. listopadu 2001
- Personální a mzdová dokumentace zaměstnanců školy – aktuální stav

- Výkaz Škol (MŠMT) P 1-04 o pracovních a mzdových prostředcích za období 1. – 4. čtvrtletí 2001
- Přehledy o nákupu učebnic, učebních pomůcek, školení a kurzech v roce 2001
- Vnitřní platový předpis ze dne 15. prosince 2000
- Výroční zpráva o hospodaření za školní rok 2000/2001
- Směrnice upravující oběh účetních dokladů ze dne 2. ledna 1996
- Výkaz zisku a ztrát k 31. prosinci 2001
- Rozpočet a čerpání z FKSP pro rok 2001
- Pokladní kniha z roku 2001
- Rozbor hospodaření školy ve IV. čtvrtletí roku 2001

ZÁVĚR

Orientační inspekce byla zaměřena na hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání na 2. stupni v předmětech český jazyk, dějepis, občanská výchova, matematika, chemie, přírodopis a pěstivatelství. Dále na hodnocení podmínek, které toto vzdělávání umožňují. Součástí inspekce bylo hodnocení efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu v roce 2001 vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům.

ČŠI definovala ve sledovaných oblastech vzdělávání a řízení školy závěry:

- *Zvolená koncepce školy je reálná, odpovídá daným možnostem a podmínkám, je v souladu se zájmy rodičů a dětí.*
- *Škola má pro její realizaci velmi dobré materiální podmínky a přiměřené prostorové zázemí, vynikající jsou materiální podmínky pro výuku pěstivatelství. Personální podmínky vzdělávání jsou v souhrnu velmi dobré, ve sboru působí několik vynikajících učitelských osobností. Psychohygienu vzdělávání pozitivně ovlivňuje vkusná výtvarná výzdoba školy.*
- *Kvalita organizace, forem a metod výuky je rozdílná v závislosti na osobnosti jednotlivých pedagogů. Převažuje tradiční výuka, při níž učitelé neuplatňují vnitřní diferenciaci dle individuálních schopností dětí. Někteří (např. výuka chemie, pěstivatelství) zařazují názorně-demonstrační, praktické a problémové metody učení i pomůcky a didaktickou techniku.*
- *Vstupní motivace většinou spočívá v prezentaci učiva. Průběžná pozitivní motivace je často uplatňována. V žákovských knížkách je u většiny předmětů dostatek podkladů pro klasifikaci, negativem je absence hodnocení v některých, převážně výchovných, předmětech.*
- *Vzájemné vztahy mezi učiteli a žáky jsou většinou založené na oboustranném respektu, důvěře a důkladné znalosti osobností žáků. Komunikaci žáků je však věnována malá pozornost.*
- *Průběh a výsledky vzdělávání jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.*

- *Řízení školy je založené na demokratických principech. Činnost školy je pozitivně ovlivněna schopností vedení školy motivovat pracovníky, řídit je a vytvářet jim podmínky pro úspěšnou práci. Plánování je funkční, řízení školy je účelně strukturováno, správně fungují informační systémy a spolupráce školy s různými partnery. Dílčí problémy se projeví v účinnosti kontrolních mechanismů. Propracovaný je systém vnitřní evaluace pedagogické práce školy.*
- *Podmínky vzdělávání mají velmi dobrou úroveň.*
- *Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu byly v kontrolovaném období (rok 2001) čerpány efektivně vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům.*

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Jana Křesťanová	J. Křesťanová, v. r.
Členové týmu	RNDr. Jitka Loubová	J. Loubová, v. r.
	Mgr. Jiří Vagenknecht	J. Vagenknecht, v. r.
Další zaměstnanci ČŠI	Ing. Alexandr Stojanov	

V Praze dne 31. května 2002

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 3. 6. 2002

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Anna Běhunková, ředitelka školy

Anna Běhunková, v. r.
podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Přísl.orgán st. správy: Magistrát hl. m. Prahy, odbor školství, Praha 4	2002-06-20	019 216/02-5115
Zřizovatel: MČ Praha 15	2002-06-20	019 217/02-5115
Rada školy: Ing. Rudolf Kerul, 109 00 Praha 10-Horní Měcholupy, Ravennská 317	2002-06-20	019 218/02-5115

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
--	--	Připomínky nebyly podány.